

Toetsingsadvies over het milieu-effectrapport
Verbetering Waalbandijk
Lent – Oosterhout – Loenen

22 mei 1997

808-66

ISBN 90-421-0231-4
Utrecht, Commissie voor de milieu-effectrapportage.



commissie voor de milieueffectrapportage

Gedeputeerde Staten van Gelderland
Postbus 9090
6800 GX ARNHEM

uw kenmerk
MW96.32695-6082029

uw brief
d.d. 27 februari 1997

ons kenmerk
U359-97\Kh\mw\808-67

onderwerp
Toetsingsadvies over het MER Verbetering
Waalbandijk, Lent-Oosterhout-Loenen

doorkiesnr.
(030) 234 76 04

Utrecht,
22 mei 1997

Met bovengenoemde brief stelde u de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid een toetsingsadvies uit te brengen over het milieueffectrapport (MER) ten behoeve van de besluitvorming over de verbetering van de Waalbandijk, traject Lent – Oosterhout – Loenen.

Overeenkomstig artikel 7.26 van de Wet milieubeheer (Wm) bied ik u hierbij het advies van de Commissie aan.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de besluitvorming. Zij zal gaarne vernemen hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen.

dr. J.T. de Smidt
voorzitter van de werkgroep m.e.r.
Verbetering Waalbandijk,
Lent – Oosterhout – Loenen

Toetsingsadvies over het milieu-effectrapport
Verbetering Waalbandijk, Lent – Oosterhout – Loenen

Advies op grond van artikel 7.26 van de Wet milieubeheer over het milieu-effectrapport over de verbetering van de Waalbandijk, traject Lent – Oosterhout – Loenen,

uitgebracht aan Gedeputeerde Staten van de provincie Gelderland door de Commissie voor de milieu-effectrapportage; namens deze,

de werkgroep m.e.r. Verbetering Waalbandijk Lent – Oosterhout – Loenen

de secretaris



drs. A.J. Kolhoff

de voorzitter



dr. J.T. de Smidt

Utrecht, 22 mei 1997

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
1. Inleiding	1
2. Oordeel over het MER	2
2.1 Algemeen	2
3. Aanbevelingen voor de besluitvorming	2
3.1 Erosiebestendigheid buitentalud	2
3.1.1 Taludbekleding	2
3.1.2 Herprofilering buitentalud	3
3.1.3 Erosieschermen	3
3.2 Technische aspecten	4
3.3 Onderhoudspaden	4
3.4 Compenserende maatregelen	4
3.5 Kaartmateriaal	5

Bijlagen

1. Brief van het bevoegd gezag d.d. 27 februari 1997, waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen
2. Kennisgeving in Staatscourant nr. 55 d.d. 19 maart 1997
3. Projectgegevens
4. Lijst van inspraakreacties en adviezen

1. INLEIDING

Het Polderdistrict Betuwe heeft het voornemen de Waalbandijk, dijkvak Lent-Oosterhout-Loenen (hmp 153-239) te verbeteren. Het dijkvak bevindt zich aan de rechteroever van de Waal. Het te verbeteren dijkvak ligt in de gemeenten Elst, Nijmegen en Valburg en is 8,6 km lang.

Ter ondersteuning van de besluitvorming over het dijkverbeteringsplan ex artikel 7 van de Wet op de waterkering wordt milieu-effectrapportage (m.e.r.) uitgevoerd. Bij brief van 27 februari 1997^{1]} stelde het College van Gedeputeerde Staten van Gelderland, als bevoegd gezag in deze m.e.r.-procedure, de Commissie voor de m.e.r. in de gelegenheid advies uit te brengen over de inhoud van het milieu-effectrapport (MER). Dit advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r.^{2]}.

De Commissie heeft beoordeeld of het MER voldoende informatie biedt om bij de besluitvorming over de dijkverbetering het milieubelang een volwaardige plaats te geven, en daarbij op grond van artikel 7.26, lid 1 van de Wm getoetst:

- aan de richtlijnen voor het MER^{3]}, zoals vastgesteld op 31 oktober 1996;
- op eventuele onjuistheden^{4]};
- aan de wettelijke regels voor de inhoud van een MER^{5]}.

In dit advies wordt in hoofdstuk 2 het hoofdoordeel over het MER weergegeven en toegelicht. In hoofdstuk 3 geeft de Commissie opmerkingen over het MER met aanbevelingen/conclusies en die in het vervolg van de besluitvorming of bij de evaluatie achteraf betrokken kunnen worden.

1 Zie bijlage 1.
2 De samenstelling hiervan is gegeven in bijlage 3.
3 Wm, artikel 7.23, lid 2.
4 Wm, artikel 7.23, lid 2.
5 Wm, artikel 7.10

2. OORDEEL OVER HET MER

2.1 Algemeen

De Commissie is van mening dat het milieu-effectrapport (MER) tezamen met het ontwerpplan en het geotechnisch onderzoek **voldoende informatie** biedt om het milieubelang een volwaardige rol te laten spelen bij het besluit over de voorgenomen dijkverbetering van het dijkvak Lent-Oosterhout-Loenen.

De Commissie geeft voor een aantal punten van het voornemen in overweging of deze op onderdelen aangepast kunnen worden. Hiervoor worden in het volgende hoofdstuk aanbevelingen gedaan.

De Commissie vraagt in het bijzonder aandacht voor de erosiebestendigheid van het huidige buitentalud. In een eerder uitgebracht toetsingsadvies van de Commissie over het MER Verbetering Waalbandijk dijkvak Dodewaard-Loenen (21 maart 1997) is op dit punt ook een aanbeveling gedaan. De opstelling van de Commissie aangaande dit punt in dit advies komt overeen met die in het eerder genoemde advies.

3. AANBEVELINGEN VOOR DE BESLUITVORMING

3.1 Erosiebestendigheid buitentalud

3.1.1 Taludbekleding

Het Polderdistrict heeft het voornemen om op een aantal plaatsen harde bekleding van het buitentalud toe te passen. Ervaring is de belangrijkste motivering voor de keuze voor harde bekleding. De Commissie acht het van belang dat de motivatie voor de keuze zowel gebaseerd is op ervaring als op onderzoek. Er is geen onderzoek gedaan naar de betekenis van de bestaande en toekomstige graslandvegetaties voor de erosiegevoeligheid van de meest kwetsbare plaatsen. Uit publicaties van de Technische Adviescommissie voor de Waterkering (TAW) is gebleken dat voor de erosiebestendigheid naast de kleikwaliteit van het talud vooral de kwaliteit van het vegetatiedek bepalend is. Door een gericht beheer kan de kwaliteit van het vegetatiedek en daarmee de erosiebestendigheid van het talud verbeterd worden.

Op een deel van het dijkvak waar harde bekleding wordt voorgesteld is deze wellicht niet noodzakelijk en kan worden volstaan met een verbetering van het buitentalud en het ontwikkelen van een voldoende erosiebestendige graslandvegetatie door middel van een gerichte aanleg en een bijpassend beheer.

- De Commissie geeft in overweging om op plaatsen van dit dijkvak waar het Polderdistrict problemen met de erosiebestendigheid verwacht, voorlopig af te zien van de toepassing van harde bekleding en een erosiebestendige graslandvegetatie

te ontwikkelen ^{6]}. Middels een monitoringprogramma kan gevolgd worden of plaatselijk toch erosie optreedt. Indien dit het geval is voorziet het beleid van de provincie in de mogelijkheid om dan alsnog verharding toe te passen.

3.1.2 **Herprofilering buitentalud**

Het Polderdistrict heeft het voornemen om het buitentalud over vrijwel de gehele lengte te herprofilen omdat de erosiebestendigheid van het buitentalud onvoldoende wordt geacht. Dit wordt gemotiveerd op grond van ervaring en op basis van onderzoek naar de samenstelling en de eigenschappen van de klei in de bestaande situatie. Ook voor dit punt geldt dat het onderzoek van de TAW niet is betrokken bij het inschatten van de betekenis van de bestaande en toekomstige graslandvegetatie voor de erosiegevoeligheid.

- De Commissie geeft in overweging om in ieder geval die delen van het bestaande buitentalud te handhaven waar (i) een waardevolle vegetatie voorkomt en (ii) waar geen andere reden is dan de erosiebestendigheid om het buitentalud te herprofilen. Dit betreft in ieder geval het dijkvak ter hoogte van hmp 182-186. Verder adviseert de Commissie voor de overige dijkvakken om nader te onderzoeken of de combinatie van kleisamenstelling en bestaande vegetatie voldoende erosiebestendig zijn en herprofilering hier achterwege kan blijven.

3.1.3 **Erosieschermen**

Op plaatsen waar verbetering van het buitentalud vanwege bestaande bebouwing en gebruik als tuin door bewoners niet mogelijk is bestaat het voornemen om erosieschermen aan te leggen. De Commissie is van mening dat indien het beoordelingsprofiel wordt toegepast voor het dijkvak hmp 158-159.5 en ter hoogte van het pand Groot Altena de aanleg van deze bijzondere constructies waarschijnlijk achterwege kan worden gelaten. Dit komt overeen met het uitgangspunt dat bijzondere constructies om redenen van cultuurhistorie van de dijk en duurzaamheid zo min mogelijk moeten worden toegepast.

- De Commissie adviseert om de toepassing van erosieschermen voor in ieder geval de genoemde punten nog eens nader in beschouwing te nemen.

6 Zie ook de opmerkingen die de Commissie hierover heeft gemaakt op pagina 3 van het Toetsingsadvies over het milieu-effectrapport Waalbandijkverbetering Loenen-Dodewaard (21 maart 1997) en de aanbiedingsbrief bij dit advies aan Gedeputeerde Staten van Gelderland.

3.2 Technische aspecten

De Commissie constateert dat de kruinhoogte van de dijk in het dijkvak hmp 153 tot hmp 169 in de bestaande situatie belangrijk hoger is dan op grond van bij een overslagdebiet van 1 liter per meter per seconde nodig zou zijn. In het voornemen is hier geen rekening mee gehouden. Voor het dijkvak hmp 167-169 geldt dat bij het hanteren van een overslagdebiet van 0,1 liter per meter per seconde de bestaande binnendijkse vegetatie kan worden gehandhaafd.

- De Commissie geeft in overweging om voor het genoemde dijkvak, voor zover daartoe geen andere aanleiding is, nogmaals na te gaan of de voorgenomen aanpassingen van het buitentalud nodig zijn.

Voor de uitvoering van kwelschermen geeft de Commissie in overweging:

- om gebruik te maken van een bentoniet-cement wand omdat dit een duurzame oplossing is.

3.3 Onderhoudspaden

De Commissie heeft begrepen dat het Polderdistrict voornemens is om op het binnen- en het buitentalud (mechanisch) maaibeheer te gaan toepassen. Met dit beheer wordt de ontwikkeling van een stroomdalvegetatie beoogd om zodoende een voldoende erosiebestendige grasmat te kunnen ontwikkelen en een hoge natuurwaarde te bereiken. Om dit beheer mogelijk te maken wordt het om beheerstechnische redenen noodzakelijk geacht dat er een onderhoudspad wordt aangelegd aan beide zijden van de dijk.

In het MER worden de aanleg van de onderhoudspaden, de motivatie hiervoor en de landschappelijke gevolgen hiervan niet beschreven. De Commissie constateert dat de aanleg van onderhoudspaden negatieve landschappelijke gevolgen heeft. Om deze gevolgen te beperken geeft de Commissie in overweging om:

- bij de aanleg van nieuw aan te leggen op-en afritten en draaipunten geen verharding toe te passen.

3.4 Compenserende maatregelen

In het MER wordt geconstateerd dat de benodigde compensatie voor natte natuur beperkt is van aard en omvang en niet in dit dijkvak maar in het dijkvak Doornenburg-Huissen zal worden toegepast. De Commissie is van mening dat het compensatiebeginsel moet worden toegepast conform hetgeen hierover in het Structuurschema Groene Ruimte, en de richtlijnen voor dit MER is opgemerkt. Dit betekent dat er naar gestreefd moet worden om compensatie zo dicht mogelijk in de buurt van de verloren gegane waarden te realiseren.

- De Commissie adviseert om compensatie in het dijkvak Lent-Oosterhout-Loenen te realiseren. Als dit niet haalbaar is dan is het aanbevelenswaardig om compensatie te realiseren in een aangrenzend dijkvak, bijvoorbeeld Loenen-Dodewaard.

3.5

Kaartmateriaal

De kaarten in de Projectnota/MER zijn op zeer kleine schaal en van slechte kwaliteit en bieden daardoor niet voldoende informatie om het MER te toetsen. De Commissie heeft daarom bij de toetsing gebruik gemaakt van de kaarten die onderdeel zijn van het ontwerpplan. Dit plan is geen onderdeel van het MER.

- De Commissie acht het gewenst dat in de toekomst voor het opstellen van een MER gebruik wordt gemaakt van beter leesbare en informatieve kaarten, bij voorkeur schaal 1:10.000. Verder is het wenselijk dat er meer dan in dit MER gebruik wordt gemaakt van detailkaarten, bovenaanzichten en dwarsprofielen voor representatieve situaties en voor knelpunten, waaruit het verschil tussen de huidige en toekomstige situatie blijkt.

BIJLAGEN

bij het toetsingsadvies over het
milieu-effectrapport
Verbetering Waalbandijk,
Lent-Oosterhout-Loenen

(bijlagen 1 t/m 4)

BIJLAGE 1

Brief van het bevoegd gezag d.d. 27 februari 1997 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen

Gedeputeerde Staten



provincie
GELDERLAND

Bezoekadres
Markt 11
Arnhem

Postadres
Postbus 9090
6800 GX Arnhem

telefoon (026) 359 91 11
telefax 45 569 plgld
telefax (026) 359 94 07

— Commissie voor de milieu-effectrapportage
Postbus 2345
3500 GH UTRECHT

	Commissie voor de milieu-effectrapportage
ingekomen :	4 MAART 1997
nummer :	Z P P - 97
dossier :	Poc-44637/1997 3x
kopie naar :	Sc 1 (26/13.10.)

datum 27 februari 1997 nummer MW96.32695-6082029
onderwerp Verzoek om advies over de projectnota MER, Waalbandijk dijkvak Lent-Oosterhout-Loenen, hmp (O) 153-239

Hierbij sturen wij u de projectnota MER, het geotechnisch onderzoek en het ontwerp-dijkverbeteringsplan voor de verbetering van de Waalbandijk, dijkvak Lent-Oosterhout-Loenen, hmp (O) 153-239. Wij verzoeken u, gelet op de datum van de bekendmaking voor de terinzagelegging, zo snel als mogelijk advies uit te brengen over de projectnota MER.

De - in afschrift bijgevoegde - bekendmaking hiervan vindt plaats op 19 maart 1997 in enkele regionale en lokale kranten en de in Staatscourant.

Gedeputeerde Staten van Gelderland

voorzitter

griffier

bijlagen: - projectnota MER (3x)
- geotechnisch onderzoek (3x)
- ontwerp-dijkverbeteringsplan (2x)
- bekendmaking

coll. -/y
code: PR/M9701191

Inlichtingen bij dhr. Th. Moors

doorkiesnr. 359 98 30

verzonden 13 MAART 1997

Postbank 669762
ABN-AMRO Arnhem 53 50 26 463
BNG 's-Gravenhage 28 50 10 824

BIJLAGE 2

Kennisgeving van de toetsingsprocedure in Staatscourant nr. 55 d.d. 19 maart 1997

BEKENDMAKING

Terinzagelegging en openbare zitting

Dijkverbeteringsproject Waalbandijk, dijkvak Lent - Oosterhout - Loenen

Via deze bekendmaking willen wij u op de hoogte stellen van het voornemen tot dijkverbetering en de gelegenheid bieden hierop te reageren. Bij dit project zijn meerdere overheden betrokken. Daarom is afgesproken dat alle reacties naar één adres zullen worden verzonden. Gedeputeerde Staten van Gelderland vervullen die coördinerende rol. De besluitvorming over de verbetering van deze dijk gebeurt op basis van de Wet op de waterkering.

Voor de verbetering van de Waalbandijk, dijkvak Lent-Oosterhout-Loenen, hmp(O) 153-239, gelegen in de gemeenten Elst, Valburg en Nijmegen heeft het polderdistrict Besuwe de projectnota/milieu-effectrapport (MER) en het ontwerp-dijkverbeteringsplan ingediend. Tevens heeft het polderdistrict aanvragen voor vergunningen e.d. ingediend bij de betrokken overheden. Hierover nemen zij afzonderlijk besluiten.

Het gaat om de volgende vergunningsaanvragen etc. met het oog op de uitvoering van de dijkverbetering:

- Wet verontreiniging oppervlaktewatervergunning voor berging verontreinigde grond (RWS);
- Wet verontreiniging oppervlaktewatervergunning verwerken secundaire bouwstoffen (RWS);
- Vergunning Rivierenwet (RWS);
- Melding Wet bodembescherming (RWS);
- Wet milieubeheervergunning (secundaire bouwstoffen) (provincie);
- Kapvergunning (gemeenten Elst, Valburg en Nijmegen);
- Aanlegvergunning (gemeenten Elst, Valburg en Nijmegen);
- Bouwvergunning kistdam met muurtje (gemeente Elst);
- Verzoek om vrijstelling art. 19 Wet ruimtelijke ordening (gemeenten Elst, Valburg en Nijmegen);
- Sloopvergunning (gemeente Valburg);
- Wet milieubeheervergunning voor berging verontreinigde grond (gemeente Valburg);
- Wet milieubeheervergunning ten behoeve van het breken van verhardingsmaterialen (gemeente Nijmegen);
- Melding Wet bodembescherming (provincie).

Terinzagelegging

Het ontwerp-dijkverbeteringsplan en de bijbehorende projectnota/MER en de genoemde aanvragen liggen van 20 maart tot en met 16 april 1997, ter inzage in:

- het Ambtshuis van het polderdistrict Besuwe, Dorpsstraat 8 te Elst (Gld), op werkdagen van 08.30 tot 12.00 uur en van 13.00 tot 17.00 uur;
- het gemeentehuis van Elst, Dorpsstraat 67 te Elst (Gld), op werkdagen van 09.00 tot 12.00 uur en op woensdag ook van 14.00 tot 16.00 uur;
- het gemeentehuis van Valburg, Europalaan 1 te Andelst, op werkdagen van 09.00 tot 12.00 uur;
- het Nijmeegs gemeentelijk informatiecentrum Open Huis, Korte Nieuwstraat 6 in Nijmegen, op werkdagen van 09.00 tot 17.00 uur en zaterdag van 10.00 tot 17.00 uur;
- de Bibliotheek van het Huis der Provincie, Markt 11 te Arnhem, op werkdagen van 08.30 tot 16.30 uur.

Indien u niet in staat bent tijdens kantooruren de ter inzage gelegde stukken in te zien, dan kunt u eveneens contact opnemen met het Projectbureau dijkverbetering van de provincie Gelderland (zie onderstaand telefoonnummer).

Schriftelijke zienswijzen

Bij dit project zijn meerdere overheden betrokken. Daarom is afgesproken dat alle reacties naar één adres worden verzonden. U kunt tot en met 16 april 1997 op een of meer van de hiervoor genoemde onderdelen schriftelijk reageren bij:

Gedeputeerde Staten van Gelderland
Dienst Milieu en Water
Projectbureau dijkverbetering
Postbus 9090
6800 GX Arnhem

Graag onder vermelding van nummer MW97.5127. Wij verzoeken u bovendien bovenaan de brief aan te geven op welk onderdeel u reageert. Overigens kan iedereen die zienswijzen inbrengt verzoeken om zijn/haar persoonlijke gegevens niet bekend te maken.

Mondelinge zienswijze/openbare zitting

Behalve schriftelijk kunt u ook mondeling reageren. Hiervoor wordt op donderdag 10 april 1997 een openbare zitting georganiseerd in het Dorpshuis de Vereniging, Honsvoet 2 te Oosterhout. Vertegenwoordigers van betrokken overheden zijn aanwezig om uw vragen te beantwoorden. De zitting begint om 19.30 uur.

U wordt verzocht zoveel mogelijk gebruik te maken van deze zitting, wanneer u uw zienswijze uitsluitend mondeling wilt indienen.

Nadere informatie

Voor nadere informatie over bovenvermeld dijkverbeteringsproject kunt u zich wenden tot de provincie Gelderland, Projectbureau dijkverbetering, de heer Th. Moors, tel. (026) 359 98 30.

Arnhem, 3 maart 1997
nr. MW97.5127

provincie
GELDERLAND

Gedeputeerde Staten van Gelderland
J. Kamminga - voorzitter
drs. C.P.A.G. Crasbom - griffier

BIJLAGE 3

Projectgegevens

Initiatiefnemer: Dijkstoel van het Polderdistrict Betuwe

Bevoegd gezag: Gedeputeerde Staten van de provincie Gelderland

Besluit: goedkeuring dijkverbeteringsplan volgens de Wet op de waterkering

Categorie Besluit m.e.r.: C12.1

Activiteit: Ontwikkeling van een dijkverbeteringsplan voor de Waalbandijk, dijkvak Lent-Oosterhout-Loenen.

Procedurele gegevens:

kennisgeving startnotitie: 10 juli 1996

richtlijnenadvies uitgebracht op: 10 oktober 1996

richtlijnen vastgesteld: 31 oktober 1996

kennisgeving MER: 19 maart 1997

toetsingsadvies uitgebracht: 22 mei 1997

Bijzonderheden:

Samenstelling van de werkgroep:

dr. L.M. Fliervoet

ir. G.J. Flórián

ing. D. Hamhuis

drs. L. Prins

dr. J.T. de Smidt (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: drs. R.J. Bonte (richtlijnenfase); drs. A.J. Kolhoff (toetsingsfase).

BIJLAGE 4

Lijst van inspraakreacties en adviezen

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
1.	970404	Terca Baksteen B.V.	Haaften	970409
2.	970411	T.M.J. v.d. Ven	Lent	970415
3.	970415	Hanssen, Hermsen & Heerink Advocaten namens Tergouw BV	Nijmegen	970416
4.	970416	Gelderse Milieufederatie	Arnhem	970417
5.	970415	Fa. G.M. Geurts & Zn.	Lent	970517
6.	970415	Fam. Jacobs	Lent	970417
7.	970416	Fam. Mikx	Lent	970421
8.	970410	Verslag openbare zitting	Oosterhout	970506

